СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 130. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 5 червня, 1934. VOL. XLII. No. 130. Jersey City, N. J., Tuesday, June 5, 1934. THREE CENTS.

ЮВИЛЕЙНИЙ ОБХІД У. Н. СОЮЗА В ПИТСБУРГУ

ПИТСБУРГ (Па.). — В неділю, 3 червня, відсвятковано тут з великим успіхом ювилей 40-літнього існування У. Н. Союза, влаштований заходами відділів У. Н. Союза ч. 24, 53, 96, 118, 120, 132 і 396.

Підчас богослуження й панахиди за покійних членів У. Н. Союза, котру відправлено в католицькій церкві, співали сто співаків; хором північного Питсбурга управляв п. Корбецький, а хором з Ембриджа п. С. Ягелло.

Концерт, що почався в 3 годині зполудня в місцевій литовській галі, відкрив промовою о. І. Теодорович. Я. Ягелло, студент університету, відограв скрипкове сольо, а п. Михайло Білий деклямував поему „До Основяненка". Головну святочну промову виголосив Роман Слободян, головний секретар-касієр У. Н. Союза.

Бенкет, що відбувся по концерті, закінчив гарне свято. Тостместром був о. Козоріз. Говорили багато промовців. Свято зібрало величезне число Союзовців і гостей.

КОНГРЕС ДАЄ МІЛІЯРДИ ДО РОЗПОРЯДИМОСТИ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Комітет палати послів для видатків приняв проект закона, на підставі котрого президент мав би дістати для допомоги й відбудови краю від півтретя до шістьох міліярдів долярів.

Законопроект має прийти якнайскорше під обради повної палати.

Упевнений, що законопроект перейде, президент Рузвелт уже почав акцію для допомоги околиць, навіщених посухою.

„НАЙРА" ВІДВЕРНУЛА СТРАЙК У ТОЛИДО.

ВАШИНГТОН. — Страйк ткальняних робітників, що мав початися в понеділок для протесту проти поведення уряду відбудови краю, відвернено заходами представників цього уряду.

На основі угоди між представниками „Найри" й робітничої юнії „Юнайтед Текстил Воркерс" приказ „Найри" про 25-процентове обмеження машинових годин входить у життя в понеділок.

По проголошенню вістки про цю угоду рух за генеральний страйк у місті провалився.

ЖИДИ ТІШАТЬСЯ СОВІТСЬКОЮ АВТОНОМІЄЮ.

НЮ ЙОРК. — Десять тисяч Жидів зібралися до салі Медисон Сквер Гарден, щоби величати совітський уряд за створення для Жидів автономної округи в Біро-Байджані в східнім Сибірі.

Збори ухвалили резолюцію з похвалами для большевицького уряду за те, що він, мовляв, дає Жидам автономію, коли інші держави душать національні меншини. Про душення „національних меншин" у большевицькій Росії не згадувано.

ПОЛІЦАЇ СОЮЗНИКАМИ БУТЛЕГЕРІВ?

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Федеральні агенти, котрі розсліджують місцеві бутлеґерські банди, кажуть, що з одною великою бутлеґерською шайкою були звязані 60 поліцаїв місцевої поліції. Про цей союз поліцаїв з бутлеґерами довідались агенти з книг бутлеґерських підприємств, у котрих записувано правильні виплати поліцаям за „протекцію".

Федеральні агенти вже почали арештувати цих поліцаїв.

ДОЩ ПЕРЕРИВАЄ ПОСУХУ.

ШІКАҐО. — Тоді, коли уряди стейтові й федеральний напружують усі сили, щоби дати допомогу навіщеним посухою околицям, у 5 стейтах упав дощ і вже дав деяку надію на вратування засівів. Навіть у тих околицях, де дощу не було, через дощ в інших околицях спека скінчилась.

Степові околиці Канади, котрі теж терпіли від посухи, вже діждалися дощу.

СИН УБИВ МАТІР І БРАТА.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — Д-р Джеймс Фишер, місцевий лікар, повідомив поліцію, що в хаті його сусіда Пейна горить світло вже третій день без перерви. Вломившися в хату, поліцаї знайшли тіла 38-літньої пані Пейн та її 14-літнього сина Роберта. Обоє, видно, згинули від розбиття черепа. Поліція знайшла теж сокиру, котрою задано ці удари. Кімнати показували сліди завзятої боротьби.

Розсліджуючи місце злочину дальше, поліцаї прийшли до переконання, що в мешканню хтось мешкав вже після того, як доконано подвійного вбивства. Поліція стала розсліджувати, хто приходив до хати останніми днями. Стали шукати 21-літнього сина Пейна, Луиса. Його знайдено на побережу моря, а з його кишені поліція виняла лист до його батька, котрий перебуває в Ст. Луисі. В цьому листі син повідомляє батька, що він убив матір і брата. Луис Пейн признався поліції, що він писав цей лист та що писав правду.

Сусіди кажуть, що молодий Пейн який рік тому розбив своїм автомобілем на смерть якусь жінку, і від того часу все тим журився, так, що його ум був помішаний.

ВЕЛИКА ДЕФРАВДАЦІЯ В КАСІ ХОРИХ.

Окружний суд у Варшаві розглядав справу величезних грошевих зловживань у варшавській Касі Хорих. Зловживань допускалися довший час два урядовці, Францішок Квятковський, що був інкасентом екзекуційного відділу, та Мечислав Сохачевський, бухгальтер. Оба здефравдували 410,000 зл. і всі гроші програли на кінських перегонах і в карти та прогуляли на забавах. Після переведеної розправи Квятковського засуджено на 5 літ, а Сохачевського на 4 роки вязниці.

ЗА ДУХА ДО АРЕШТУ.

В селі Дамян у Румунії померла селянка Сафта від малярії. Чоловік її став оповідати, що небіжка приходить ночами з гробу до дому, ходить по хаті і раз навіть згасила лямпу. Йому повірило ціле село і незабаром уже всі бачили її духа, як він ходить селом. Не спали ночами. Вкінці відкопали її, вибрали з труни серце, спалили його та передали її чоловікови на сховок. Коли довідалася про це влада, арештувала 50 людей за збезчещення трупа.

НА ЗАЛІЗНИЦІ БІЛЬШЕ СТРІЛЯЛИ НІЖ ІЗДИЛИ.

Управитель східньо-китайської залізниці Рудий подав в річному звіті сх.-китайської залізниці статистику замахів на сх.-китайську залізницю. В 11 випадках висадили поїзди зі шин, узброєних нападів виконали 38, намагалися висадити зі шин поїзди 39 разів, 19 разів підложили вогонь, а 197 разів напали на службовців залізниці та їх ограбили. При тому згинули 60 службовців, 90 було ранених, а 400 осіб схопили. На комунікацію шкідливо впливала світова криза, повінь і конкуренція інших залізниць та річної пароплавби.

ОБМАНУЛИ 6 ТИСЯЧ ОСІБ.

Вкоротці відбудеться у Львові перед окружним судом розправа проти бувших директорів „Народнього Банку" у Львові, Теодора Онишкова і його сина Еміля, Вільгельма Ганделя, д-ра Генрика Бріля і Влад. Германа. „Народній Банк" продавав на рати дорогоцінні папери і наразив на шкоду 6 тисяч людей на більше як 1 міліон злотих. Головний обвинувачений Еміль Онишків утік був з Польщі до Бельгії, але пізніше вернувся і його арештовано. Розправа потреває досить довго, бо суд має переслухати дуже багато свідків.

СКІЛЬКИ ВАРТІ НАЙБІЛЬШІ СТОЛИЦІ СВІТА.

Англійський учений М. Форест обчислив, яку вартість у грошах мають приблизно деякі більші столиці світа. На основі довголітніх обчислень прийшов до такого висліду: найдорожче місто на світі це Ню Йорк. Усі його площі та будинки варті 30 міліярдів долярів у золоті. Зпереги слідує Лондон, який Форест оцінює на 26 міліярдів долярів. Зате Париж варта лише 11 міліярдів долярів. Не багато, бо заледви на 10 міліярдів долярів оцінює англійський учений Берлін, а Рим вартий, за його оцінкою, 3 і пів міліярда долярів.

ДЕФРАВДАНТ, ЩО ХОТІВ РАТУВАТИСЬ ФАЛЬШИВИМИ ГРІШМИ.

В громадськім уряді в Княжу, пов. Коломия, викрито грошеві зловживання, яких допустився громадський писар Волошинський. Побоюючися судової відповідальности, Волошинський утік до Румунії, звідки повідомив своїх приятелів, що як заробить, то покриє втрати в громадській касі. Дальше виявилося, що Волошинський задумував влаштувати собі в Румунії фабрику левів, перевести гроші до Польщі і тут їх виміняти. Задля цього поїхав до Семигороду, однак інтерес не вдався і він мусів вернутися до Польщі. Тут оголосив у часописах, що потребує робітників, задумуючи фальшувати польські гроші. Остаточно Волошинського арештовано.

КАТЕДРА РЕВМАТИЗМУ.

В університеті в Лідс (Англія) створено першу в Англії катедру, присвячену виключно для дослідів ревматизму, недуги, дуже сильно поширеної в Англії. Недуга ревматизму дошкулює головно бідному населенню та робить з них тисячі калік, нездібних до ніякої праці. Цю нову катедру передано відомому англійському лікареви д-рові Колінсові, та віддано до його розпорядимости кількацятьох молодих лікарів і велику університетську лябораторію. Крім цього засновано окрему лічницю, де переводитимуть досліди з хорими на ревматизм.

ПО 10 ЛІТАХ АРЕШТУВАЛИ ДУШОГУБА.

Перед десятьма роками вимордовано в Касперівці, пов. Заліщики, цілу жидівську родину Зільберштайнів, що одержала з Америки більшу грошеву посилку. Одначе грошей бандити не знайшли, бо Зільберштайнова не відбирала їх ще з почти. Цими днями мешканець Касперівки Л. Ружицький, посварився зі своєю любовницею А. Покотило та побив її сильно, а ця з пімсти пішла на поліцію і зізнала, що то Ружицький разом зі своїм кревняком М. Штогрином повбивали цілу родину Зільберштайнів. Поліція арештувала Ружицького і відставила до суду. Другий убивник, Штогрин, вихав перед кількома роками до Канади, але і на нього зроблено відповідний донос.

ШПИГУН НА МАНЕВРАХ АНГЛІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

„Дейлі Експрес" повідомляє, що підчас останніх маневрів англійської фльоти між Гібральтаром і Азорами арештовано на покладі одного корабля якогось чоловіка, при котрім знайдено фотографічний матеріял і низку світлин з технічних уладжень, що їх заведено останніми часами на англійських воєнних кораблях. Подробиці тієї афери держать покищо в тайні.

ТАКИ ДОЧЕКАВСЯ НАГОРОДИ.

Бувший основник і лідер сельробівської партії Максим Чучмай, тепер головний стовп бебеків у Дубні, після довгих старань нарешті дістав нагороду. В березні ц. р. призначено його інспектором-ревізором Суспільної Обезпечальні в Дубні.

ГЕРШТ ПОЛЬСЬКИХ ЗЛОДІВ.

В Білому Камені, пов. Золочів, жиє якийсь Владислав Боньковський, що вже від кількох літ стояв на чолі шайки злодіїв, які обкрадали мешканців околичних сіл. Дружина його, Генрика, намагалася вплинути на нього, щоб він перестав красти та розпочав порядне життя, але це так розлютило Боньковського, що він кинувся на жінку і сильно її побив. Коли другого дня Генрика пішла на поліцію пожалітися на нього, він думав, що вона пішла його заденунціювати. З того приводу попав у таку лють, що напав на неї, коли вона йшла з матірю в поле, та побив її вилами так сильно, що вона згинула на місці. Тещу теж сильно поранив, але її вдалося удержати при житті. Після вбивства Боньковський утік і скривається в лісах. Цими днями післав він до поліції листа, в якому видав бувших спільників зі своєї шайки, котрих арештовано. Боньковського не вдалося поліції досі схопити і він скривається десь на терені золочівського повіту.

ЦІКАВА СТАТИСТИКА.

За часів правління австромарксистів у громаді Відня за роки 1922 до 1925 надано австрійське громадянство 20,235 Жидам зі східних держав Европи. В урядових повідомленнях громади з тих часів подавано так зручно цю статистику, що ніхто не знав, що вони Жиди. За останнім обчисленням є у Відні на сто лікарів 75 Жидів, на сто віденських адвокатів 70 Жидів, а на сто редакторів аж 90 Жидів. В бувшій управі міста Відня була половина посад в жидівських руках. В лютневих боях у Відні по стороні робітників і по стороні війська та поліції на 300 вбитих не згинув ані один Жид.

КЛОПОТИ СЕЛЯН З ДОЛЯРОВИМИ ДОВГАМИ.

Польські селянські організації вислали до уряду меморіял у справі клопотів селян з доляровими довгами. Саме багато вірителів не приймають долярів на заплату довгів, але домагаються сплатити довг злотими по курсі 8.90 зл. за доляра. Селяни довжники в клопоті, бо судам заборонено приймати доляри до судових депозитів.

САМОГУБСТВО ДВОХ БРАТІВ.

На залізничому шляху коло стації Баби недалеко Пйотркова знайдено два трупи молодих мужчин, яких розшматували колеса паровоза. Як устійнено у слідстві на основі листа, знайденого в одного вбитого, є це брати Вендзонки, які вирішили спільно відобрати собі життя наслідком нужди, у яку попали після втрачення праці.

ЖІНКИ ПОБИЛИ СЕКВЕСТРАТОРА.

До села Уховицька під Ковлем прийшов секвестратор скарбового уряду, щоби фантувати за залеглі податки. Однак його обступила велика юрба жінок і так його побила, що мусів утікати з села. Поліція арештувала сім провідниць.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ НА ПІДКАРПАТТЮ

УЖГОРОД (Підкарпаття). — Зприводу 15-ліття прилучення Підкарпаття до Чехословацької Републики влаштовано „День Руської Пісні" хустської округи, на якім гром. Дмитро Попович виголосив промову про те, яку це пісню мають „Русини-Українці". Характеризував він між іншим ту пісню так:

„Українська пісня обіймає всю, цілу нашу милу країну. В ній відбивається шум наших темних карпатських лісів, шепіт листя дорогих Бескидів, в ній грає срібний звук текучих потічків, в ній говорить своїм тихим тоном голос наших українських рік. До себе загортає вона всі наші зелені луки та приємними цвітами і золотими колосами покриті долини. В ній грають та відбиваються миленькі дзвінки наших українських дзвіниць та глибокий голос святочних українських дзвонів".

ПІЛСУДСЬКИЙ І ВІДБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

УЖГОРОД. — Часопис „Українське Слово" подає, що поширюються вісти, будьтоби Пілсудський заявив французькому міністрові закордонних справ, Барту, що Польща мусить жити у згоді з Німеччиною, бо Совіти довго не вдержаться, а по їх упадку Польща і Німеччина мусять бути готові відбудувати українську державу, як це було в пляні Пілсудського ще в 1920 р.

Ніхто не знає, хто це пускає такі дивовижні вісти та в якій цілі, бож між Українцями нема хіба таких наївних, щоби могли в щось подібне повірити.

ЗНОВ РЕФОРМУЮТЬ ШКОЛИ.

МОСКВА (Росія). — „Правда" подає, що вже зачато цілковиту реорганізацію шкільництва. Змінять поділ шкіл, як теж методи навчання. Показалося, що в дотеперішніх школах вчили дуже погано. Ті, що покінчили школи, не мали дуже часто примітивних відомостей зі світової історії чи історії рідного краю.

ДОБУВАЮТЬ РІЧНО $100,000,000 У ЗОЛОТІ.

МОСКВА. — Совіти реагують на те, що їм не дають кредитів, збільшеною продукцією золота. Тепер добувають річно золота на яких $100,000,000. Це значить, що по Трансваалю Совіти добувають найбільше золота з усіх держав світа. Це вони підкреслюють, але додають, що одної тільки Америки не переженуть, бо там невичерпані багатства.

САР ВІДІЙДЕ НАЗАД ДО НІМЕЧЧИНИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Ліга Націй уже одобрила плян переведення плебісциту в долині Сар, окупованій Францією. Плян той приняли Франція і Німеччина. Та назагал усі певні, що плебісцит це тільки формальність, бо більшість населення цілком певно заявиться за прилучення Сари до Німеччини.

ХОЧУТЬ БОЙКОТУВАТИ СКЛЕПИ ВУЛВОРТА.

БЕРЛІН. — Наці повели кампанію, щоби не купувати в склепах Вулворта. Вони кажуть, що в Америці в тих склепах оголошено, що там не продають товарів, спроваджуваних з Німеччини. Наці подають далі, що вони є назагал проти великих товарових домів, до яких належить теж компанія Вулворта. Та проте вони не виступали проти численних склепів Вулворта в Німеччині. Але тепер взиваються їх бойкотувати.

ТАЙНА ДИПЛЬОМАТІЯ ДАЛІ ІСНУЄ.

ЖЕНЕВА. — Нема ніякої „отвертої дипльоматії". Всі офіціяльні заяви, чи промови, які передають ріжні представники, є тільки сухими звідомленнями, вислідом того, що обговорено на ріжних тайних нарадах. Оттак ведеться світова політика в Женеві, де радять тепер над тим, як ратувати справу світового розброєння, щоб не скінчилося на катастрофальній невдачі.

ПОСУХА В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — Наці зажурені посухою, бо це перекреслює їх пляни, щоб доказати цілому світові, що Німеччина може стати самовистарчальною державою і продукувати все, що їй потрібне до життя.

КОРЕСПОНДЕНТАМ СТАЄ ЧИМРАЗ ГІРШЕ.

ВІДЕНЬ. — Вже і в Австрії арештують чужинецьких кореспондентів, як вони не передають офіційних, безбарвних і нецікавих звідомлень, а шукають приватних інформацій. Заповіджено, що будуть проганяти тих кореспондентів, котрі не є „льояльними" для Австрії. Таким нельояльним узнано британського кореспондента, котрий подав, що соціялісти збираються зробити державний переворот і скинути диктатуру. У таких відомостях уряд добачує „неарійську", себто жидівську руку.

НЕ БУДЕ ПОМАГАТИ У ВИПАДКУ ВІЙНИ.

ДЕРБІ (Англія). — Домініяльний секретар Томас твердить, що Велика Британія не дасться втягнути в ніякий союз, котрий зобовязував би її до участи у війні, в яку був би вмотаний її союзник.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	$3.75	На пів року	$3.75
Three months	$2.00	На три місяці	$2.00
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$2.00	На рік	$2.00
Six months	$1.25	На пів року	$1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$5.00	На пів року	$5.00
Three months	$2.75	На три місяці	$2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КАЇНОВИЙ ДУХ

Мабуть таки вже дуже давить за горло зростаюче украінство москвофільських недобитків, коли „Американско-Русскій Вѣстник" знову піниться зі злоби при самій згадці слова „Україна" чи „український". Орган „греко-католицького" Соединенія вже малощо не зачисляє митрополита Шептицького й інших українських епископів до зрадників і Каїнів. Виписує, що українські лідери видавали в 1914 році за Австрії тисячі „мірян, интелігентов і крестян" з „русской партії", яких арештовано, вожено по великих містах на сміх перед „украінсько-польсько-жидівською товпою". І ніхто над тими жертвами не змилосердився. Ніякий греко-кат. епископ не станув у їх обороні. Тільки знайшовся один герой. А був ним: польський римо-кат. архиепископ міста Львова, о. Більчевський. Він то, як пише якийсь невідповідальний писака, вислав листа до митрополита Шептицького й молив його, щоби заступився перед австрійською владою за тими жертвами. А митрополит був — сліпим і глухим. Навіть не було кому впімнутися, каже далі той писака, за 85-літним о. д-ром Дольницьким, професором греко-кат. духовної семинарії, загально любленим і шанованим священиком. От до чого, кажеться далі, довела церковна українська політика, звернена на погибіль „русского" народу, політика Каїнова.

Пригадує тепер те все отсей писака на те, що тепер таку саму „Каїнову політику" вводиться у „русскім" Ужгороді й у „русскім" Пряшеві. Тому треба все і всюди кричати: Геть, мазепи, з Карпатської Руси!

Це так воює з українством одна частина москвофілів. Ота, що виховала на мадярських зразках, що не вміє ні писати, ні навіть говорити мовою тих, з котрих дере шкіру. Це та частина, що надуживає церкви і релігії для затумання нашого народу, для приспання його змагань до просвіти, поступу й волі. Це Каїн без ідеї й програми, жируючий тільки на ненависті до ідеї українства. А друга частина — подібна до першої. Це ніби поступовий, ніби радикальний, ніби соціялістуючий чинник. Він звернений на червоний „Восток". Для москвофілів з „Лемковского Союза" ідеалом являються Совіти, бо там у „результаті великої большевицької революції усунено всякий націоналізм і соціяльний гнет". Тому доражують вчитися нашій молоді в Америці про свій нарід з комуністичного журналу англійською мовою.

Оттаких Каїнів маємо тут в Америці. Та на рідній землі краще, бо там ліквідують Каїновий дух вже самі рідні діти старих москвофілів, вирікаючись своїх батьків-яничарів. Віримо, що й тут до цього прийде.

ЮВИЛЕЙ ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО

(Лист із Чехословаччини).

Дня 15 травня 1934 року українська Прага відсвяткувала ювилей славного Українця, діяча на полі лікарської й хемічної науки, Івана Горбачевського. Того самого дня професор доктор Горбачевський дожив 80 років свого життя, повного невтомної праці для науки.

Наш великий учений народився в селі Зарубинцях коло Тернополя в Галичині дня 15-го травня 1854 року. Середню освіту здобув у гімназії в Тернополі, а потім студіював медицину в університеті у Відні. Вже на студентській лаві І. Горбачевський виявив великі наукові здібности. Його перша праця була видрукувана в Записках Віденської Академії Наук, коли автор мав усього 22 роки.

Доля д-ра Горбачевського була така, як мали й інші визначні учені українського роду: мусів він іти „в найми до сусідів", як це було з І. Полюєм, В. Антоновичем і десятками учених Українців, що працювали і вчили в університетах польських, російських, німецьких. Українського університету не було, отже молодий учений д-р Горбачевський мусів шукати праці в чужій високій школі. Року 1883 І. Горбачевського покликано до новоствореного **чеського** університету в Празі. Від того часу почалася величанська наукова й учительська праця проф. Горбачевського в Празі між чеським, тоді поневоленим народом.

Професор Горбачевський зорганізував у празькім чеськім університеті найбільший у цілій Европі інститут лікарської хемії. Своїми винаходами в цій науці професор Горбачевський прославив своє імя в цілім світі.

Хоч проф. Горбачевський працював у чужій високій школі, то **він ніколи не забував** про те, що є **сином поневоленого українського народу.** Наш професор помагав українським студентам боротися за свій український університет у Львові. І коли р. 1902 всі українські студенти покинули, на знак протесту, польський університет у Львові і поїхали вчитися за межі Галичини, то українська молодь зустріла щиру допомогу нашого професора в Празі та його чеських приятелів-учених, між іншим і проф. Масарика, теперішнього президента чехословацької держави.

Проф. Горбачевського високо цінили й шанували в чеському суспільстві. Для молодої чеської науки він дав свій курс лікарської хемії чеською мовою (чотири томи). Безліч його праць вийшла мовами світовими.

При кінці світової війни Австро-Угорщина захиталася. Проти Австрії виступали Чехи, Серби, Італійці, Поляки Словінці. Український провід того часу був нерішучий. Здавалося, що стара держава — Австрія — не розпадеться, а перетвориться на федерацію (союз) вільних і рівних народів. Цю думку мав проф. Горбачевський, коли при кінці світової війни прийняв міністерську посаду австрійської держави, як міністер здоровля.

Але Австрія не відродилася, тільки перестала існувати. І проф. Горбачевський мусів вертатися з Відня до Праги. Але тепер, після повстання незалежної Чехословаччини, чеське суспільство поставилося до проф. Горбачевського неприхильно. Правда, наш учений працює від самого початку в українськім університеті в Празі, але він не має вже таких умов праці, як це було перед цим у чеськім університеті.

Для української науки проф. Горбачевський дав свій підручник органічної хемії, який ще довго буде джерелом знання для українського студентства.

Дня 15 травня в авдиторії медичного факультету чеського університету в Празі відбулися святочні сходини на пошану славного ювилята. Сотки привітань з усіх кінців світа, промови співробітників і приятелів нашого ученого лунали в тій самій „послухарні", в якій колись учив наш великий ювилят. Були й представники чеського наукового та політичного світа, професори-товариші й ученики проф. Горбачевського. Між иншими був також д-р Совкуп, предсідник чеського сенату, той, що був минулого року в українськім павільоні на виставі в Шікаго.

Свято закінчив достойний ювилят коротколю промовою чеською та українською мовою. Згадав у свойому слові про нашу милу Україну і кликав усіх Українців працювати спільними силами для визволення українського народу.

М. О.

О. Сновида.

КОЛИ ВИБУХНЕ РОСІЙСЬКО-ЯПОНСЬКА ВІЙНА?

Китай загрожений страшним ударом, який спіткав при кінці XVIII-го віку Польщу, а на наших очах Україну: загрозою поділу між великі держави. З Гаваїв і з Филипинів простягаються до нього американські щупки, З Сінгапору, з Непалю, з Дельгі в бік китайського Туркестану (Сінкянгу — англійські. З ніпонських островів, з Кореї й з Манджурії — японські, з зовнішної Монголії, з совітського Туркестану і з Владивостока — російські. Там, де зібралося багато, щоб ділити, і це ділити таку здобич як Китай, мусить прийти до конфлікту.

Коли вибухне російсько-японський конфлікт? Ситуація така: Японія граничить безпосередно не лиш морем, а й суходолом з Росією. Японія тримає в Манджурії східно-азійську залізну дорогу. Японія добирається до зовнішної Монголії, де усадовилась Росія. Японія має половину Сахаліна. Причин до непорозумінь і до війни навіть більше, як треба. Чомуж ця війна не вибухає? Чому низка конфліктів, і то досить острих, якось або полагоджується або розплювається і йде в непамять?

Певно одна з причин — дуже важних причин — є смертельний страх СССР перед усяким поважним военним конфліктом. Бо Совіти знають, що коштує зогнилий режім і програна війна; знають що на програній царатом війні прийшли до влади вони, большевики. Отже не хочуть ризикувати всім, ставляти все на карту. Але ця причина „миролюбности" Совітів не вистарчає. Очевидно, другою є велика слабість Совітів і несприятлива для них констеляція міжнародня. Бо коли вони чулися сильніше і ситуація була ліпша, вони не вагалися кілька літ тому воювати з Китаєм, лізти аж до Нанкіну (Бородін), змагати проковтнути відразу всю бувшу Небесну Імперію. Але й цеї причини замало. Може найголовніша лежить деінде.

Озеро Байкал перетинає сибірський шлях на дві частини: на захід і на схід від нього. На захід, від Байкалу до Москви, є 3,800 миль дороги, **двоторової**, але на схід від Байкалу, до Владивостока, довкола Манджурії, 1,800 миль — **однотрового шляху**. Це очевидно страшенно утрудняє оборону і пересилку военних підкріплень з Росії до Владивостока і робить майже ілюзоричним утримання країни, вразі війни, на схід від Байкалу. Цю країну Японія дуже легко може захопити. Отже Совіти виждають і, поминаючи інші згадані причини, не хочуть воювати, поки не вибудують також і на схід від Владивостока двоторового шляху. Так бодай толкує справу дуже поінформований кореспондент „Сондей Експресу".

А чого жде Японія? Адже в неї нема причин, що стримували би від удару на Совіти. Ані не є підмінована країна Східного Сонця революційним рухом, як СССР. Ані констеляція міжнародня не є для неї така кепська (великі держави заняті ріжними справами і труднощами у себе дома). Ані мілітарно Японія не є слаба. Та вона не зачинає війни і теж виждає. Чому? Причиною є совітська повітряна фльота у Владивостоці, що має 2,000 одиниць, фльота, яка протягом шістьох годин може досягнути берегів Ніпона з їх деревляними оселями, які може легко знищити, посіяти тривогу і паніку в країні, стерроризувати столицю, спаралізувати самий нервовий центр оборони країни. Спаралізувати душу народу.

Ось через що Японія воліє чекати, поки сама не розбудує відповідно своєї повітряної фльоти і не дорівняє під тим оглядом Росії, так як Росія жде, аж вибудує двоторовий шлях на схід від Байкалу. Тоді війна стане дуже можливою. Ясна річ, що не викалькульовуємо тут впливів інших чинників: загальної ситуації, відносин Америки, можливої революції в Росії і т. д., і т. д. Але, поминаючи всі ті чинники, причина зволікання є вказана тут.

Не треба дурити себе хвилевою тишею над Китаєм. Противник готується. Коли приготується — битва зачнеться.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ВАРТІСТЬ СВЯТ.

Каже один газетяр: Скінчився День Прикрашення, і тепер міліони людей можуть знову забути на рік за гроби героїв та великих мерців, що в них лежать.

Це може справді трагічно. Та може не так трагічно, як забувати цілий рік живих людей. Як відсвяткувати Свято Матери, і забути її цілий рік. Як відсвяткувати робітниче свято, і пригадати собі робітників аж на друге робітниче свято.

ЛЮДИ БЕЗ ГУМОРУ.

Пише один французький публіцист, що в цілому світі ніщо так виразно не показує на тяжкий стан світа, як брак гумору. Він завважав це передовсім у Парижан. Вони тратять здібність сміятися. Вони не можуть доглянути смішности в річах, які ще кілька літ тому могли би заставити сміятися до розпуку.

Цікаво, що про потребу гумору пишуть теж націстичні газети в Німеччині. „Ангріф", німецький мілітарний орган, закликає Німців ужити гумору для поборення жидівської пропаганди.

ТА Є ГУМОР І ГУМОР.

„Ангріф" повчає своїх читачів на прикладі, як уживати гумору супроти Жидів:

„Як до нього заговорить Жид, „наці" повинен поводитися так, гейби його не чув дочиста, й вдивитися в далечину. Як це не помагає, то треба повести очима згори вниз по його чужинецькім тілі. Як він це не зрозуміє, то треба сказати: „Пане, тут мусить бути якась помилка. Ви ще не виемігрували?"

Газети Англії, де здавна осуджували людину, яка не має „сенсу гумору", подають цей приклад як доказ повного браку гумору. Одній газеті нагадується, що дурні часто вживають гумору, щоби висмівати річи, яких вони не розуміють, а „Манчестер Гардієн" називає цей гумор слоновим гумором. „Він має стільки гумору", каже „Гардієн", „скільки має промова про золоту стопу, виголошена до зборів погребників".

ЗВІДКИ БРАК ГУМОРУ?

Кепський гуморист звичайно забуває, що гумор звертається проти людських похибок. Через те насмішка над народом не гумор, бо належати до якогось народу це не недостача характеру.

Ідеальний гумор звертається проти людських хиб так безпощадно, що не щадить навіть самого себе. Сказав один американський письменник про себе: „Я дуже люблю свої власні книжки. Їх дуже добре читати, як довго я їх пишу".

Звертаючи вістря свого дотепу проти непочтивости власних книжок, цей автор доказав, що він має справжній гумор.

СКАНДАЛЬНИЙ РЕКОРД.

„Бетер Таймс", орган організації „Велфер Кавнсил", подає, що в 1933. році померли в Ню Йорку 29 осіб з голоду, а в 1931 р. 31. Були між ними люди в 40-кових роках віку й у 50-тих, але були теж такі, що мали всього кільканадцять літ і двадцять кілька.

На всякий випадок, усе це були люди, які можуть працювати. Не каліки, не хорі, з людей, котрі могли й певно хотіли працювати, якби тільки могли були знайти роботу. Їх звичайно подибувано в безпритомнім стані на вулиці, відставлювано до шпиталю, але поміч приходила запізно.

Це один з тих фактів, які піднимають ненависть до суспільного ладу, під яким такі річи можливі. Хто хоче ратувати теперішній лад, мусить дивитися за тим, щоби таких річей не було.

Ф. Гер...

ПОГОНЯ В ГОРАХ.

Епізод при кінці українсько-польської війни.

7)

— Ну, ну! Як би ми далі мучилися. Небо виглядає так, що мабуть прийде неабияка хуртовина. До границі з ними може як ще заліземо. Вернутися по коні, вже годі буде, бо завіє так, що й олень, може й вовк не рушиться з місця.

— Коби то лиш така небезпека!

— Про решту вже й згадувати не хочу. Скоро лиш подумаю, до чого то могло би прийти, то мені кров у жилах леденіє. Я гадаю не шкодувати коня. Лишу його тут і таки зараз вертаюся. Лісничий сам повинен знати, куди йти далі, бо в літі він нераз був тут. Вони й без нас проберуться на той бік.

— І я так гадаю, — додав парубок. Коні не пропадуть нам. Лісничий не годен взяти їх з собою. Мусить лишити тут. Як його товариство вже відійде відси, то ми оба можемо вернутися сюди і коні забрати...

— Тихо! — шепнув хтось, виринувши перед Прокопом і притуливши до його грудей револьвер.

Прокіп зараз пізнав, хто такий той напасник. То був брат розстріляного побережника Пакули, Бартош Пакула. За ними виринули і обох провідників обступили ще інші. Було їх вісім.

Кождий робітник в сих лісах має при собі сокиру. Прокіп також мав її за ременем, і Данило мав. Щоби оба не могли сокирами боронитися, ще заки отямились, напастники повихапували їм ті сокири і грізно вимахували ними.

— Вам обом хіба не треба казати, що Поляк, ще такий як я, жартів не знає. Ви оба повиснете, бо на вас шкода чесної кулі.

Прокіп вгадав, що Пакула попав на тропу збігців і зайшов аж до колиби. Там доміркувався, що обох мешканців колиби взяли на провідників. Прокіп знав, що йому грозить, отже загадав викрутитися хитрощами, і сказав:

— Та за що? За те, що до нас вже вечером долетіли голоси погоні, і ми оба, скоро нарадившися, вийшли вам назустріч, щоби помогти вам? Я не знав, що вас так багато, і що ви самі годні дати собі раду. Та з того, що ми вам не потрібні, ще не виходить, що нам належиться мотуз на шию.

— Чорт би тобі вірив! — сказав Пакула. — Та зараз покажеться, чи ти щиро гадав пристати до нас. Відповідай на мої питання коротко, ясно і без крутійств: Яку збігці мають зброю? Чи добре узброєні?

— Несогірше, — відповів Прокіп, бо заперечити годі було. Цілої правди не хотів відразу виявити, щоби бандит не дуже розсердився.

— Як розуміти се несогірше?

— Мають три рушниці і три револьвери. Та я гадаю, що стріляти вміє лиш один лісничий. Його батько і той другий, мабуть ще в життю не стріляли. Сумніваюся, чи знають, як рушницю або револьвер взяти в руку.

— Де їх рушниці?

— Коло кождого з них на землі.

— Не можна би повиймати з них патрони?

— Повиймати!—воркнув Прокіп. — Лісничий спить неначе з отвореними очима. Револьвер держить в руці. Хто знає, чи він не вчув, що я вийшов з хати, і він сам стоїть тепер на варті. І лис не вхозяв до їх леговища.

— Добре! — сказав бандит, подумавши хвилю. Дам вам нагоду показати, чи ви правду сказали тоді, коли я на вас наскочив. Один з вас, найліпше буде старший, зараз вернеться до хати, як би нічого не сталося. Як спитають, чого виходив з хати, збреше будь-що. Скаже, що вчув якийсь шелест, отже вийшов подивитися, що там таке. Ляже так, щоби міг сягнути по рушниці.

— Колиж бо вони сплять в колишній світлиці, а я в колишній пекарни разом з кіньми.

— То скажи, що коні неспокійні, рунтаються і не дають тобі сати. Лягай коло них, і коли будуть спати, забери їх рушниці. Найліпше булоби, як би ти таки зараз кольбою провалив лісничому голову. Тоді втік би з рушницями до нас. Маючи рушниці, ми скоро справились би з ними.

— Що за се ми дістали би?

— Ти ще хочеш якогось додатку до того, що я дарую тобі життя? Чи бачив хто таку безличність?!

По хвили, надумавшися, бандит сказав:

— Нехай! Вони, втікаючи, хіба забрали всі свої дорогоцінности. Як зробиш так, що ми їх всіх дістанемо в наші руки живих і як вони жадного з нас не постріляють, то добичю поділимося. Нас є ось вісім, з вами обома десять. Кождий дістане по десятій части добичі. Маєш віз і перевіз. Один з вас нехай зараз іде до хати і скоро справиться, бо досвіта вже мусимо бути в дорозі назад.

— Добре, — відповів Прокіп, — лиш не я, а Данило мусить тепер відійти до хати. Він стояв тут на варті і я вийшов будьтоби заступити його. Лісничий дуже здивувавсь би, колиб до хати прийшов я, а не він.

— То ходім оба, — перебив Данило.

— Ти дуже мудрий, аж премудрий! — відповів йому бандит. — Один з вас мусить лишився, і коли би ми пішли ник.

— Або Прокіп плакав би, як би ви мене повісили?

— Одна слеза не показалась би в його очах. Та поки ти з нами, він не важиться зрадити нас. Як би він в хаті лишився, і коли би ви пішли на хату ведучи тебе, то збігці зараз доміркувались би, що ви оба в змові з нами. По головці його за те не погладили би; хіба не рукою, а револьвером. Вас обох не пущу також тому, щоби непотрібно ворога не скрипити.

— То хто піде? — спитав Прокіп.

— Нехай іде Данило. Він молодший як ти, жвавіший і меткіший як ти... Ну, Даниле! Чого-ще стоїш і чіхаешся? Гони!

По відході Прокопа, лісничий не спав. Ждав повороту Данила. Нераз підносив голову і наслухував, чи надходить хто. Був би вже давно встав, щоби вийти на двір і подивитися, чого то оба провідники лишилися на дворі. Та студінь здержувала його і не хотів щелестом сіна розбудити сплячих. Колиж таки далі жаден з провідників не вертався, лісничий обережно висунувся зпід коца, встав і наслухав. Лиш потік мурмотів глухо глибоко в зворі. Лісничий вийшов до пекарні, з пекарні на поріг хати. Лиш потік гуркотів сильніше.

— Прокопе! — озвався лісничий, спершу придавленим голосом, потому голосніше. — Прокопе!

Відповідю була мертвецька тишина. Лиш раз видалось йому, що чує людський голос. Колиж се не повторилося, погадав собі, що йому се лиш причулося. Хоч студено було, він на хвилю вспрів. Несумнівався, що оба провідники покинули їх, втекли!

— Дальшу дорогу остаточно я сам знайшов би, — подумав лісничий. — Та не виключене, що вони втекли, щоби нас зрадити, продати. В останніх хвилях вони якісь не свої були, бо, балакаючи, не дивилися просто в очи... Не можна тратити ні одної хвилинки. Мусимо зараз рушити в дальшу дорогу й без провідників!

(Далі буде).

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

МОНЕСЕН, ПА.

До головної канцелярії У. Н. Союза:

В залученню пересилаю Вам шість аплікацій про приняття в члени, а також просьбу про дозвіл створення окремого молодечого відділу та надання йому відповідного числа. Я є тої думки, що молодь треба організувати в окремі молодечі відділи. Що правда, то праця в тому напрямі йде важко, одначе маймо на увазі, що всякий початок є важкий. Важким він є тим більше, що досі молодь назагал мало інтересувалася справами У. Н. Союза та не брала активної участи в праці для тої організації. Та останніми часами помічається зворот до кращого. Наша молодь чимраз то більше починає інтересуватися громадськими справами нашої іміграції, а переконуючися, що У. Н. Союз є власне тою організацією, яка надає й веде провід у кожній громадській і національній роботі, молодь звертає свої очі до У. Н. Союза, як того чинника, який потрафить повести її вперед, так само як провадив він старе покоління. Щоби молодь могла пізнати краще нашу організацію і її працю, то треба дати їй можність творити окремі відділи. Коли вона буде рядити сама собою, то ця обставина заставить її до серіозної праці в користь нашої організації.

Нам удалось тут зорганізувати 6 нових молодих членів. Та це тільки початок. Праця в тому напрямі буде далі продовжатись, і є надія, що до кінця цього ювилейного року цей молодечий відділ зросте в силу новими рядами молоді нашої місцевости.

З поважанням,

Франко Янковський,
секретар від. 338.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ЮВИЛЕЙНИХ КОМІТЕТІВ У. Н. СОЮЗА В СПРАВІ ЮВИЛЕЙНИХ ВІДЗНАК.

Головна канцелярія вислала досі до ювилейних комітетів і поодиноких відділів У. Н. Союза 12,500 малих ювилейних відзнак і 3,000 спеціяльних відзнак (pennants). Це є ввесь запас ювилейних відзнак, які головна канцелярія свого часу була замовила.

Беручи під увагу, що замовлення від ювилейних комітетів на відзнаки приходять далі, то заки головна канцелярія рішиться давати поновне замовлення на ті відзнаки, насамперед треба нам знати, чи ті всі відзнаки, які досі вислано до ювилейних комітетів, вже розпродано. Цього не можна знати, як довго ювилейні комітети не присилають грошей за розпродані відзнаки, або не звертають нерозпроданих відзнак.

Щоби не наражати організації на злишні видатки, та щоб уможливити екзекутиві У. Н. Союза зробити бодай приблизну оцінку, на яке число відзнак треба давати поновне зомовлення, просимо ті всі ювилейні комітети і відділи, які вже відбули ювилейні свята, прислати належитість за розпродані відзнаки, а нерозпродані відзнаки негайно звернути.

Головна канцелярія У. Н. Союза.

Жінка (до чоловіка): — Чому відходиш саме тоді, як я співаю? Певно тобі не подобається мій спів?

Чоловік: Алеж де там! Помиляєшся! Я лише не хочу, щоби люди підозрівали мене, що я бю жінку.

— Чому ставиш цей пунч на крісло?
— Дивися! Він такий слабий, що я мусів подати йому крісло.

СОВІТИ В ПІСЕНЬКАХ І АНЕКДОТАХ

Цими днями в Парижі мала прилюдний відчит про радянські анекдоти й „частушки" пані Чернавина, що кілька місяців тому втекла з „совітського раю" разом із своїм чоловіком, профессором московського університету, засланим на Соловки за „вредітельство".

Наводимо, за „Последними Новостями", найцікавіші з тих анекдотів.

Ось, напр., анекдот про „Шість заповітів Сталінових", який яскраво характеризує сучасне життя й становище інтелігенції на Радянщині:

„Заповіти Сталіна:

„1) Не думай; 2) коли думаєш — не говори; 3) коли сказав — не пиши; 4) коли написав — не друкуй; 5) коли надрукував — не підписуйся; 6) коли підписався — зречися".

Цікава „частушка" про модницю:

„Ат чево муки не стало?
Ілі урожай плохой?
Аттаво, што всє девчонки
Сталі пудріться мукой..."

Про сучасні подружжі відносини в Совітах співають:

„Раньше билі времена,
А тепер моменти:
Даже кошка у кота
Просіт аліменти..."

А ось пісонька, яка характеризує радянський побут:

„Папочка, і мамочка,
Доченька і син —
Бегают по уліцам,
Ищут керосин..."

Або загадка:

„Яка країна найбагатша у світі?

Відповідь: СССР! Чого-чого тільки в нас нема! Мануфактури нема, цукру нема, нафти нема, хліба нема, нічого нема".

Радянські часописи аж надриваються від натуги вихваляти „улюбленого вождя", товариша Сталіна. Яким у дійсності улюбленим він є в народі, показують такі народні дотепи:

Букви СССР розшифровують так:

„Смерть Сталіна Спасе Росію".

Або букви — УССР:

„Убий Сталіна — Спасеш Росію".

Серед Москвичів ходить про Сталіна така загадка:

— Чому так пильно охороняють матір Сталіна?

— Тому, щоб другого такого не породила!

Але найбільшу ненависть до Сталіна мають селяни. Ось селянський анекдот про нього:

„Пішов Сталін купатися. Забрив у річку, плавати не вміє, став топитися. Іде берегом селянин, бачить — людина тоне, кинувся спасати. Спас він Сталіна, а Сталін йому:

— Ну, тепер, товаришу, вимагай від мене, чого хочеш. Усе тобі дам. Я — Сталін!

Злякався мужик, шапку скинув, на коліна впав.

— Нічого, — каже, — не треба мені, товаришу. Про одно тільки прошу: нікому, борони Боже, не кажи, що я спас тебе — убють!"

Гіро Леніна ходить такий анекдот:

„Вмер Ленін, приходить до раю. Стукає в браму, а звідти йому:

— Товаришу, в нас тепер тут також „чрезвичайка з трох". Доведеться тобі перед нею іспит складати. Якщо пропустять — твоє щастя, якщо ні — назад підеш.

— А хто в трійці? — питає Ленін.

— Петро I, Олександер II і Микола II.

Злякався Ленін, але нічого не вдієш: треба йти. Приняла його трійця, дає запити.

Петро I питає: „Я прорубав вікно до Европи, а ти заткав його. Що скажеш на це?"

Мовчить Ленін.

Олександер II питає: „Я розкріпостив селян, а ти знов їх закріпачив. Що скажеш на це?"

Мовчить Ленін.

Микола II говорить: „Протеге, що ти зробив зі мною — вже не говорю. Але ось я дав сяку-таку свободу друку, зборів, поганеньку свободу, а всеж дав, а ти все взяв і назад відібрав. Що скажеш на це?"

Мовчить Ленін.

Взяли й викинули його з раю. Стоїть він коло брами, шкода йти назад. Коли Жидок проходить повз нього.

— А що, товаришу Леніне, в чім справа?

— Та ось до раю не пускають.

— Не пускають? Ну, ми з цим якось раду дамо. Лізь до мішка.

Поліз Ленін до брудного мішка, завязав його жидок мотузом і стукає до брами.

— А що там? Чого тобі треба?

— Відчиніть! Карло Маркс тут у вас?

— У нас?

— Ну, то приніс я його шмаття. Забирайте!"

Цікавий анекдот про селянина, якому пояснюють радіо-передачу:

— Ось сюди, — кажуть, — треба говорити. Якеб слово не сказав — увесь світ почує тебе.

— Та ні, правда, що ввесь світ? Не брешеш?

— Ну, кажуж тобі — кожне твоє слово ввесь світ почує!

— А можна сказати?

— Говори.

— Підбігає селянин до мікрофона й кричить на все горло:

— Рятуйте, людоньки божі, рятуйте!"

В додаток до цих, оповіджених Чернавиною пісеньок, наведемо ще одну, вже українську, яку недавно ми записали з уст утікача-Українця:

Тато — в хозі,
Мама — в хозі,
Діти плачуть на дорозі:
„Нема хліба,
Нема сала,
Бо совітська власть настала!"

(„Діло"). **Nemo.**

Жінка: — Коли дивлюся на тебе, зараз мені приходить на думку Рамон Новаро.

Чоловік: Щось такого! Таж я до нього не подібний!?

Жінка: Саме тому!

МАЙЖЕ КОЖНЕ СЕЛО МАЄ ЧИТАЛЬНЮ.

У Софії, столиці Болгарії, радив XV. річний конгрес Союзу болгарських читалень, що є найбільшою освітньою організацією в Болгарії. В цьому союзі є кругло 2,300 читалень із 1 міліоном 270,000 книжок по містах і селах. Це значить, що майже в кожному селі є читальня. Союз має 112,000 індивідуальних членів, які м. р. заплатили 2,200,000 вкладок. Читальні мають загалом маєтку 270 міліонів левів, а фондів 37 міліонів левів. У болгарських читальнях, які є найважнішими культурними огнищами, передовсім на селі, в 1933 році уладили 10,500 відчитів, на яких було 753,000 слухачів, 5,370 академій та 8,900 кінематографічних вистав, бо 28 читалень мають теж власні біографи. За книжки, журнали та часописи видали читальні майже 4 міліони левів. У 1933 році визичили загалом 650,000 книжок.

ЛІЧНИЧА СИЛА ГОРОДОВИНИ.

Часто їмо капусту, салери, чісник, буряки, помідори чи яку іншу городовину та й на думку не приходить нам, що то страва поживна й лічнича. Варена салера добра проти ревматизму. Салата успокоює нерви та помагає до сну. Шпінат добрий для тих, що хорують на нирки. Чісник робить добре тим, що перестудилися або хорі на груди. Цибуля добра для тих, що нездужають на шкірні недуги, або жовтачку. Буряки (свиклові) є дуже поживні, бо мають у собі багато цукру. Чісник добрий для тих, що хорують на жолудок і яким зпапнюються жили. Помідори перечищують кров. Капуста впливає добре на травлення. Редьквa, паприка та хрін також добрі й мають лічничу силу, одначе їх не повинні їсти багато ті, що нездужають на жолудок. Хто хорий на печінку, хай їсть багато шпараґів. Проти затвердження добрі є дозрілі овочі, фіґи й виноград.

Д-р Г. Г. Скеґар,
Шікаґо, Ілл.

ЩО ПИШУТЬ ПРО УКРАЇНЦІВ

Часть X.

Так як у частях VII, VIII, і IX, так і в дальших ще двох частях я наведу англійську літературу (американських кореспондентів) про польську пацифікацію Українців в Галичині в 1930 році. Ота стаття є важна тим, що кореспондент „Дейлі Ньюс", Фарсон, описує, як то він на запрошення польського амбасадора у Вашингтоні поїхав до Галичини прослідити польські звірства над Українцями. Ця стаття є ще й важна цим, що Фарсон доказує, що в той час, коли він був у Галичині, два Українці померли із побоїв підчас пацифікації, а це власне стоїть у противенстві до того, що написав польський дипльомат Сроковський до „Славонік Ревю (гляди „Свобода", 25 вересня 1933 р., моя часть VI).

Даруючи Фарсонові за обвинувачування (бо повірив він наклепам одного Поляка), що Українці є також винуваті за пацифікацію, я цитую його статтю вповні:

FARSON SEIZED BY POLAND FOR UKRAINE EXPOSE

Correspondent of the Daily News Grilled; Freed Later.

By NEGLEY FARSON

Special Cable to the Chicago Daily Foreign Service.

Copyright, 1930, the Chicago Daily News, Inc.

Lwow, Poland, Nov. 15.- (By telephone to Berlin.) - During the last four days I have had an adventure of terrorism and espionage mocking Sherlock Holmes or the best Edgar Wallace thriller.

It al came as a result of my naive acceptance of an invitation from the Polish ambassador at Washington that American newspaper correspondents should come to east Galicia to see for themselves how little truth there is in the story of Polish brutality in the "pacification" of the Ukrainian minority.

This acceptance landed me in a police station, where I underwent five hours of grilling by a dreaded political ordeal, which, while conducted with extreme politeness, ended in my being followed by spies every minute from then on, one an ugly girl in rubber boots, who stalked me about the streets of Lwow and sat outside restaurant doors while I ate, destroying my appetite.

Murders Are Exposed

In the village of Gaje I got the complete story of the murder of Michael Piupku, who died Oct. 18 after a brutal beating by a Polish cavalry regiment. I was arrested, or as the Poles call it "put under control", in the village of Gaje, driven across the country in a strawfilled cart to the main road an taken under police escort back to Lwow, where the next day, as the authorities were aware, I had found the true story as to the death of Mr. Piupku, they admitted the death but said that it was "from heart failure."

I have evidence that another person died after a beating in a near-by district. The police authorities now admit this. This is the first official admission the Poles have given of these deaths.

In my interview with Bishop Szeptycki, metropolitan bishop of the Uniate church at Lwow, whose pastoral letter the Poles confiscated October 26, the prelate told of evidence that at least three peasants have died as the result of inexcusably brutal flogging by the Polish soldiery.

Victums Beaten Brutally

In the "Yuro" Ukrainian hospital in Lwow, protected because it is inside the walls of the sacred precincts of the metropolitan churchyard, I saw eleven peasants whose buttocks have been literally hammered to a pulp. The victims have been lying there for five weeks attended by kindly nuns.

There are stories of peasants being pursued like wild animals before the calvary; flogging by 100 to 200 strokes, during which the victim fainted and was revived by being dashed with cold water, then flogged again. "Cossacks," these battered peasants described the Polish soldiery. I saw a priest who declared that his wife and two daughters were beaten.

Ukrainians also to Blame

Now, while I wish to make no excuse for such atrocities, there can be no excuse for them, I also feel convinced that there was much provocation from the Ukrainian side. The minister for public security of Lwow, Bayzil Wrogowiki, showed me a map of alleged Ukrainian outrages and sabotage. There were fifty-one cases of incendiarism in the Lwow district, twenty in its environs, thirty-one in the Stanislaw district, seventy-three in the Tarnopol district, he said. All these have happened since July 1.

The Poles have admitted arresting over 800 people, 500 of whom are now in prison awaiting trial. Ukrainian mail robbers killed a policeman in July in the village of Bobrka, less than twenty miles outside of the city, and one of the bandits, who was killed, turned out to be the son of a Ukrainian priest.

The Poles claim that most of these fires and cutting of telephone and telegraph wires, one of which for several hours completely isolated Lwow, are the work of the Ukrainian terroristic organization "Uow", a secret military organization, and that most of the acts were perpetrated by students from the big secondary school in this district, who are under the terrorist organization's influence.

Flogging Needlessly Cruel

Obviously there is much truth in such Polish charges. That is not my point. The Polish-Ukrain ian antagonism is an old and deeprooted affair, particularly violent since the midnight of Oct. 31, 1918, when upon the collapse of the Austrian empire, the Ukrainians revolted, seized half of Lwow during the night and for three months all east Galicia was terrified by the Ukrainian rebellion. One cannot help feeling a sympathy for the Poles in this ugly question of a rebellious minority.

My point is, and there is much tragic evidence to prove it, that the floggings of Ukrainian peasants by the Polish soldiery, while customary affairs in eastern Europe, were carried to a length of absolutely unnecessary and extreme brutality.

Entire villages have been subjected to terrorism when the Polish police or soldiery were unable to find the real culprit. That terrorism still rules the countryside.

Free Inquiry Impossible

Anything like the free investigation which the Polish ambassador at Washington asked American correspondents to come and make in east Galicia is an absolute impossibility, owing to the terrified villagers and the present efficient Polish police and spy system which scares peasants into silence.

I had to come out to the town of Beuthen in Germany in order to feel sure that this report got through the web of the Polish police supervision and the time at my disposal is too brief to allow fully the details of the right and wrong on both sides of such a complicated situation.

(Chicago Daily News, Nov. 15, 1930).

MOSCOW PAPER REPORTS ARREST OF CORRESPONDENT

By JULIUS B. WOOD.

Special Cable to the Chicago Daily News Foreign Service.

Copyright, 1930, the Chicago Daily News, Inc.

Moscow, U. S. S. R., Nov. 15.—Under the title "Arrest American Correspondent", the Moscow Izvestia today on the first page publishes a telegram from a correspondent, which says:

"Warsaw, Nov. 14.— Negley Farson, correspondent of the Chicago Daily News, was arrested in a village near Lwow. After investigation Mr. Farson was released. The police suspected Mr. Farson of having secured photographs showing the results of punitive operations by the Polish cavalry."

According to the dispatch, the Polish military is searching the homes of physicians and priests and suppressing copies of a protocol protesting Polish atrocities.

Характеристична є ще стаття Доналда Дея про суд Польщі Лігою Націй та про земле-властність в Галичині. Неменше є також важна згадка про військову організацію (байдуже, що Дей тут трохи поміщав) та автономію Галичини. Дослівно Дей написав таке:

POLAND TO FACE TRIAL AT GENEVA OVER MINORITIES

See Germany and Russia as "Prosecutors"

By DONALD DAY.

Warsaw, Poland, March 16.— The minority question will again come before the league of nations at the May session. Poland will appear as the defendant. The Ukrainians are the chief accusers, Germany and Russia, it is openly charged here, will be the prosecuting attorneys and the instigators of the charges against Poland.

Down in the southeast corner of Poland some 4,000,000 Ukrainians live. They insist that Lvov is a Ukrainian city and demand that the Polish government establish a Ukrainian university there. The Poles are unwilling to increase the Ukrainian control in this part of the country and want to establish the university of Stanislaw, a more purely Ukrainian city. The Ukrainians protest against this.

Refuse land to Ukrainians

Another cause of the Ukrainian-Polish conflict is the attitude of the estate owners in this portion of Poland, who are largely Poles. Under the pressure of high taxes and the low selling price of agricultural products, the Polish landlords throughout the country have been obliged to sell large portions of their estates. This development has been proceeding quietly in most parts of the country, but in Polish Ukraine the nobility and landlords preferred to sell to Polish peasants, rather than to Ukrainians. The Pilsudski government admits this is a mistaken policy and is seeking to remedy it. Land hunger is one of the chief causes of this conflict.

The relations between the Ukrainian peasants and the Polish landlords were unpleasant during Austrian times. The Austrian regime promoted these differences, but the attitude of the Polish landowners after Poland achieved independance did not improve the situation. The former incompetent and inefficient governments which preceded the Pilsudski dictatorship were influenced by the landowners and the situation became worse.

Organize Military Organization

The Ukrainians organized a military organization, with a terrorist branch, which, began to throw bombs in Lvov and to burn Polish estates and the farms and barns of Polish peasants. Poles charge the Ukrainians were led and financed by Russians and Germans. The Polish government was faced with three alternatives. It could arrest and execute the terrorists, but this measure savored too much of the methods of the bolshevik cheka. It could declare martial law and officially admit that the situation had got beyond the control of the civil authorities. Or, it could adopt the former Russian method of dispatching a punitive expedition and beat the inhabitants into submission.

Punishing expeditions were sent out. This, the Pilsudski government admits, was another mistake for the expeditions, it is charged, did not distinguish between the guilty and innocent. The peasant terrorists who crept through the fields at night to set the homes and barns of their Polish neighbors afire were treated roughly. They were arrested and whipped.

Poles Accuse Correspondents

A corps of foreign correspondents invaded the Ukraine. The Poles claim that 100 serious fires, causing large property losses, and several bomb throwings, which resulted from the activities of the terroristss, were glossed over while the acts of the punitive expedition were given wide publicity in the soviet and German press.

The Moscow Isvestia published a report covering two full eight-column pages on the "Ukrainian atrocities."

The Pilsudski government has announced its intention of granting a form of national autonomy to the Ukrainians, but declares it does not wish to deal with the "present soviet-German inspired organization." Both Germany and the soviet government, according to Polish official, are intensely interested in preventing any understanding being achieved between Poland and its Ukrainian population. Germany, they declare, wishes to prevent the organization of a strong stable Polish government and internal peace and to discredit Poland abroad so that her claims for a revision of her eastern frontiers will be strengthened.

Russia, it is charged, sees a danger in the establishment of Ukrainian autonomy in Galicia, as 4,000,000 contented Ukrainians there might have the effect of stimulating the Ukrainians in Russia into making another attempt to break away from Moscow.

(Chicago Daily News, March 17, 1931).

ЗАГАДОЧНИЙ ДИКТАТОР.

Особа загадочного китайського військового диктатора Чань-Кай-Шека займає вже двацять літ увесь Китай. Це одна з найцікавіших постатей безупинними бурями непокоєного Китаю. Вже двічі був Чань-Кай-Шек на вершку слави, двічі вже був упав і тепер знову бореться за першенство та могучість.

Чань-Кай-Шек родився 1889 року в південно-східному Китаю, недалеко морського побережа, як син дрібного торговця. Крам свій мав Чань-Кай-Шеків батько на кораблику на ріці Янь-Це-Кіянь. На 14-му році життя покинув рідний дім. У Кантоні тоді приступив до молодого китайського національного руху, куомінтану. Вже тоді став виявляти командантські здібности все більше, тому відішлов до Токія, де вступив до японської військової академії. Його японські учителі були зовсім вдоволені з нього. У 1911 р. лісля повороту до рідного краю знайшовся в революційному середовищі. Став зараз вождом відділу 3,000 вояків. Уже тоді був у звязках із китайськими банковими домами та заробляв багато грошей, яких у більшости вживав для скріплення та кращого узброєння своєї армії, що на початку світової війни складалася з більше ніж 10,000 вояків. Кілька літ був військовим комендантом Шангаю. За світової війни усунувся в запілля і про нього не було нічого чути майже шість літ.

В 1921 Чань-Кай-Шек зявився знову в Шангаю як банкир і біржевий агент. За два роки прискладав собі великий маєток, після чого з відважного спекулянта став неменше відважним генералом і військовим командантом національної китайської влади. Тому шість літ закріпив Чань-Кай-Шек свою силу подружем із Сунь-Маі-Лінь, дочкою найбагатшої та найвпливовішої родини сьогодняшнього Китаю.

Чань-Кай-Шека, в часах, як виборов у краю китайському нац. рухови силу, піддержувала большевицька влада. Тоді був його військовим учителем сьогодняшній головнокомандуючий большевицького війська на Далекому Сході, ген. Бліхер. Та пізніше Чань-Кай-Шек перемінився в найзавзятішого ворога СРСР. Його одиноким життевим гаслом є: „Сила за всяку ціну''. Тій пристрасти присвячував досі радо все — навіть своїх найближчих приятелів. Нині Чань-Кай Шек є знову диктатором і китайська влада мусить слухати його приказів.

НІМЕЧЧИНА В ЧИСЛАХ.

(УП) По числу населення є Німеччина на другому місці в Европі, а на 4 в цілому світі. Має 66 міліонів населення. Берлін має 4.5 міліона мешканців і є найбільшим містом континенту, а третім по величині в світі. Обвід його виносить 225 км., а площа 880 кв. км. По площі є Берлін найбільшим в Европі. Гайдельберг має найбільше відвідувачів на рік, бо 2.5 міліона. По Венеції й Парижу воно трете в Европі місто по скількости відвідувачів. Найбільша лічнича купіль у Вісбаден має річно коло 200 тисяч гостей. Найбільшим двірцем в Европі є двірець в Липську. Берлін має 250 залізничих стацій, враховуючи сюди стації підземної залізниці. Найбільший у світі музей порцеляни є в Саксонії, в містечку Цвінгер (коло 200 тисяч експонатів). Найбільший пресовий музей є в Ахен (коло 150 тисяч назв газет). В Гальберштадті є найбільша збірка птахів (13,500 штук). Найбільша в світі збірка іржних видань біблійних знаходиться в Штутгарті (8,300 біблій в около 100 ріжних мовах). В Фуртвангені знаходиться найбільший і найстарший годинниковий музей. Найбільша музейна саля є в Берліні в так званім Пергамон-Музеї (47 на 30 метрів). Щоб обійти всі експонати в німецькому музею в Мінхені, треба зробити 18 кільометрів дороги. Найбільша цепелінова галя має 900 тисяч кубічних метрів обсягу. Найвищий німецький міст (105 метрів) знаходиться в Мінгстен. Найдовший камінний міст виносить 224 метри. Високий він 40 метрів. Найбільша шлюза в Европі знаходиться кого Ґановеру. Найвищий газозбірник (120 метрів) є в Обергавзен. Найбільшою автоперегоновою дорогою є так званий Нірбург ринг з 300 закрутами. Гора Цугшпіце має 2,968 метрів. Потсдамський двірець у Берліні перепускає річно коло сотні тисяч пасарижів. Липськ має 500 потягів денно. В Гарцу ростуть 200 літ старі сосни, 48 метрів високі. Місто рож, Зангерсгавзен, має коло 400 тисяч кущів рож. Памятник у Липську 95 метрів високий. Катедра в Ульмі висока 162 метри, а катедра в Кельні над Реном поміщує коло 30 тисяч людей. Найбільші органи на світі, бо 16 тисяч ріжних трубок і пищалок, є в місті Пасав. Найвищий залізний хрест знаходиться на Гарці і має 38 метрів висоти. В Ґановері найвища штучна фонтана 67 метрів.

На науці гігієни.

Учитель: Отже чому в хаті все повинно бути чисто?

Ученик: Бо кожної хвилини може хтонебудь прийти в гості.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ МУЖИК СІЄ РИЖ.

Японське хліборобство ріжниться від того, яке стрічаємо в Америці та Европі, передовсім тим, що в Японії не лежить поле обологом, що наводнюють поля, сильно гноять і що поле люди управляють примітивно. Нема в Японії поля, що лежало би обологом, бо землі обмаль. Де на це позволяє підсоння, жнива відбуваються двічі до року. В Японії робітник дешевий і з ним новочасна дорога машина не видержить конкуренції.

У японському хліборобстві перше місце займає риж. У 1930 році рижом було засіяно 54% землі управної.

Управа рижу дуже тяжка. Все треба його полоти та наводнювати. За вимятком одного гірського гатунку всі роди тієї ростини мусять рости на полях, залитих водою. Від того, чи мусон (вітер) принесе досить атмосферичних опадів, залежить урожай рижу — основи прохарчування японського народу. Води до наводнювання піль достарчають у 64.4% ріки, 20% збірники дощівки та річної води, та 14.7% спеціяльно для цього побудовані криниці. Там, де ґрунти не досить спадисті, мусять люди перепомповувати воду, так, щоби вкрила ціле рижове поле верствою 25 цм. високою. Так наводнені поля гноять грубою верствою гною. Збирати гній це найбільша жура японського хлібороба. Бо японська земля, що до року мусить дати два рази, а то й три рази ріжні плоди, така використана, що лише добре угноєна може засродити. В Японії вживають річно гною більше як за 600 міліонів єнів, із того половина припадає на штучні погної. Нераз у Японії можна побачити довгий віз, тягнений волами, а на ньому ряд бочок, із яких заносить „запахами". Всякі відпадки й відходи збирають Японці в бочку та продають селянам.

Риж сіють при кінці квітня, в половині червня пересаджують. Тоді багнисті поля роїться від замурзаних людей. Садять ясносслені стебельця в рівнорядні ряди. В вересні, коли риж цвите, навіщують Японію страшні тайфуни й нераз знищать багато засівів. Жнива відбуваються в жовтні.

У південних частинах Японії, головно в провінції Тоса, на Шікоку, мають жнива рижу двічі до року. Звичайно для других жнив японський мужик сіє інше збіже, яке вже не потребує наводнення та відпорніше на холод.

Під оглядом продукції рижу Японія з кольоніями займає трете місце після Індії (бритійської) та Китаю, а під оглядом урожайности перше місце. На такій самій поверхні збирають тричі стільки, що Індія, а двічі стільки, що Злучені Держави. Що риж у Японії такий гарний дає врожай, це не діється завдяки якійсь незвичайній прикметі японської землі, лише завдяки тому, що японський мужик дуже роботящий.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що мітинг відбудеться в неділю, 10. червня, зараз по Сл. Божій, в галі церковній на Калич вул. Проситься кождого члена явитись і вирівнати свої вкладки. Записуйте свої діти в члени У. Н. Союза. Приводіть своїх знакомих і приятелів на мітинг і най вступають в ряди нашої організації У. Н. Союза. — Микола Бусько, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться в суботу, 9-го червня, в гали Укр. Дому, 101 Ґренд вул. в годині 8-мій вечір. Проситься членів прийти на час і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Подається також до відома, що зорганізовано діточий відділ до У. Н. Союза. Котрі з членів хотіли би вписати свої діти, то проситься не зробити на мітингу. Будемо принимати нових членів до Тов. без вступного, а до У. Н. Союза після літ. Не прибувший член на цей мітинг буде караний після статута. — І. Малик, предс.; М. Костів, кас.; П. Малицький, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Жіноче Тов. Любов, від. 373, повідомляє своїх членкиць, що піврічний мітинг відбудеться 10. червня, в годині 2:30 пополудни, в У. Н. Домі, 1523 Гікори вул. Проситься зійтись на мітинг. Буде справоздання контрольорок за пів року. Проситься тих родичів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, нехай вписують. Котра членкиця не прибуде на мітинг заплатить кару 50 ц., а урядниця 1 дол. — А. Громоцька, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. червня, в годині 11-тій перед полуднем, в гали Укр. Хати, 2240 Грейлінг вул. Проситься сіх членів прибути на означений час, бо є багато важних справ до порішення. — М. Кулинич, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що на підставі ухвали з минувших зборів, Тов. не буде відсилати більше за члена вкладки тільки за один місяць, а коли член не зголоситься на другий місяць, то буде суспендований. Тому кождий довгуючий член повинен прийти на мітинг і вирівнати свої вкладки. Мітинг відбудеться 10. червня, точно в годині 12-тій, в шкільним льокали, 13102 Джоз. Кампав. Хто хоче перейти зі старих родів на новий, нехай принесе з собою стару грамоту. Обовязком родичів є переписати свої діти до старших членів, коли їм минуло 18 років життя. Родичі, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, повинні вписати їх на цім мітингу. Проситься членів прийти на час, бо є багато справ до полагодження. — Стефан Хомяк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Укр. Нар. Союза, від. 202, подає до відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 червня, зараз по Богослуженню, то є 11:30 перед полуднем, в гали при Кліперт вул. Взивається тих членів, котрі ще не заплатили за тікети, нехай будуть ласкаві принести і заплатити на мітингу. Багато членам скінчився речинець вкладок, які заплатили минувшого року, і тепер треба знов платити або місячно або згори. За діти секретар також не може більше закладати вкладок своїми грішми, тому проситься платити кождого місяця. Проситься членів прийти на час. — Д. Запотічний, предс.; Ол. Старко, кас.; Петро Кізел, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що мітинг відбудеться в неділю, 10 червня, і годині 2-гій пополудни, в Литовській Гали, 628 Френклин вул. Проситься всім членів і членкиць явитись на цей мітинг, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, повинні вписати їх тепер. Дорослі діти повинні переписатись до старших членів, бо тепер на це є добра нагода. — Іван Брац, предс.; Йосиф Білик, кас.; Ілія Сухий, фін. секр.; Іван Павловський, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеться у неділю, 10. червня, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, нехай на мітингу зголосяться до фін. секретаря, а він впише їх. — Тимко Кальмук.

До банку прийшов гість.

— Чи можу говорити з паном директором?

— Ні, пана директора нема. Та хай пан оставлять свою візитівку, то я пана зголошу, як лише пан директор буде виходити.

— А коли вийде?

— За два роки.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Ліверпул, Н. Й. — Комітет допомоги читальні „Просвіти" в селі Кінське, повіт Березів: Жертву, переслану до Обєднання, переслав секретар від імени Комітету. Звертаємо увагу, що поодинокі збірки з ріжних міст не будуть оголошувані осібно. Тому треба зложити один звіт зі всіх збірок на читальню й оголосити його за одним разом.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS OBSERVE 40TH MILESTONE HERE.

The Ukrainian National Association, at a meeting at the Uniondale Avenue Hall, Uniondale, Sunday, observed the 40th anniversary of its organization. A dinner, held in connection with the affair, was attended by a record gathering of members and friends.

Speakers included Mayor W. Taylor Chamberlin of Hempstead, Dr. Luke Myshuha, editor of the Svoboda, a Ukrainian daily newspaper; Harry Jewusiak, advisor to the Ukrainian National Association; Fred Apted of Hempstead, Carl L. Petterson, president of the Hempstead Republican club; James N. Gehrig of Hempstead, Charles T. Mertz, chairman of the East Hempstead relief committee, and Rev. Dymetric of the Ukrainian church.

Music was furnished by the church choral class, the members of which wore their native costumes. A large delegation was present from Babylon in uniform.

(The Nassau Daily Review, May 29, 1934).

БОРОТЬБА ПРОТИ МУХ І КОМАРІВ.

Простори, що в них є дуже багато мух і комарів, найліпше дезинфекціонувати димом. Дим передовсім добрий проти комарів. Для димлення вжити: на простір одного кубічного метра взяти 4—8 грамів порошків проти насікомих (блих) і спалити його на кухонному бляті або на жевріючому вуглі. Добрий є такий спосіб: на кімнату, 50 кубічних метрів велику, зробити таку мішанину: однакову скількість еспанського перцю проти насікомих, корінь бальріяну (спроошкований) та калі-салітри.

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

125.

Обібі потім витягнув на двір тіло, котре він узяв за тіло Річного Чорта. „Люди, ходіть сюди!" — крикнув він. „Я вбив Річного Чорта своїми власними руками". Опісля він поглянув униз на тіло, і стогін вирвався з його грудей. Бо перед ним лежало тіло чарівника Хамиса.

Copyright, 1933, by Edgar Rice Burroughs, Inc.; Distributed by United Feature Syndicate, Inc.

Обібі оглянув землю довкола своєї хати. Чужинець відійшов. „Обібі мав слушність", він сказав. „Це не був річний Чорт. Це був Тарзан, малполюд".

Минуло девять днів. Великий лікар ще далі перебував у хаті Грейстоків, вижидаючи вислідy операції. Пацієнт поволі відзискував память. Нагло двері отворилися й у них появилася послугачка. За нею був пацієнт.

На обличу хорого чоловіка зявився вираз здивування. Лікар сказав: „Ви певно маєте сказати багато річей лордови Грейстокови. Він не знав, хто він такий". Пацієнт зробив ще кілька кроків у кімнату. „Ось ваша жінка, Грейсток", сказав лікар.